

ὑπῆρχεν ἡ δυτικὴ Εὐρώπη, ἥτις ἠδύνατο νὰ δράμῃ εἰς βοήθειαν τῶν ὁμοθρήσκων. Οἱ χριστιανοὶ ὁμως δὲν ἠνώθησαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἀπαιτεῖ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οὐδ' ἠδύνατο ἔτι νὰ ὑπολάβωσιν ἐμνοῦς σπουδαίως κινδυνεύοντας ἀπὸ τῶν Τούρκων, οἵτινες καὶ αὐτοὶ πολὺ ἀπειχον τοῦ νὰ εἶναι ἠνωμένοι, ὅτε αἴφνης ἐν ἓκ τῶν μικρῶν ἐκείνων τουρκικῶν κρατῶν, τὸ ὁσμανικόν, τὸ ὁποῖον τότε δὲν κατεῖχεν εἰμὴ μόνον τὴν Βιθυνίαν καὶ τὴν Μυσίαν καὶ ὀλίγα τινὰ τῆς Θρακικῆς χερσονήσου παραλία, κατέκλυσε διὰ μιᾶς Θράκην, Βουλγαρίαν, Σερβίαν, Μακεδονίαν, ἐν Ἀσίᾳ δὲ κατέλαβε καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει τὰς κτήσεις τοῦ Κέρμιαν, τοῦ Καραμᾶν καὶ τοῦ Χαμίτ. Πῶς συνέβη ἡ αἰφνίδιος αὕτη ἔκρηξις; Αἰφνίδιος δὲν ὑπῆρξεν εἰμὴ διότι οὐδεὶς ἐπρόσεξε, καὶ ἴσως οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ προσέξῃ εἰς τοὺς στρατιωτικὸς θεσμούς, οἷς ἴδρυσεν καὶ ἀνέπτυξεν ἐπὶ τῆς τριακονταετοῦς αὐτοῦ ἀρχῆς ὁ Οὐρχάν, θεσμούς τοὺς ὁποίους προεξεθέσαμεν, καὶ τῶν ὁποίων ἀνάλογόν τι οὐδὲν ὑπῆρχεν οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις τῆς Ἀσίας Τούρκους οὔτε παρὰ τοῖς χριστιανοῖς τῆς Εὐρώπης. Ἀπὸ τῶν θεσμῶν δὲ τούτων ὠφελούμενος ὁ Μουράτ Α΄, ὁ μετὰ τὸν ἐν ἔτει 1359 συμβάντα θάνατον τοῦ Οὐρχάν διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, ἐπέπεσεν ἀκατάσχετος καὶ ὅλως ἀπροσδόκητος κατὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας καὶ ἐν διαστήματι τριάκοντα ἐτῶν διέπραξεν ἀδιαλείπτως σχεδὸν τὰ λαμπρότατα τῶν κατορθωμάτων.

Ἄμα καταλαβὼν τὴν ἀρχὴν περιέστειλε τὰς πρὸς αὐτὸν δυσμενεῖς διαθέσεις τοῦ καραμανικοῦ ἡγεμόνος, διὰ τῆς ἀλώσεως τῆς ἐν Γαλατίᾳ Ἀγκύρας, καὶ ἔπειτα διαπεράσας εἰς τὴν Εὐρώπην ἐκυρίευσεν τοὺς Ἁγλὸς ποταμούς, τὸ Τζουρουλόν, τὸν Πύργον, τὸ Διδυμότειχον, τῷ δὲ 1361 καὶ αὐτὴν τὴν Ἀδριανούπολιν, ἣν μετ' οὐ πολὺ κατέστησεν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους. Ἄλλὰ τότε, ἐδρεύσας πρὸς καιρὸν εἰς Διδυμότειχον, ἐπέτρεψε τὴν ἐξακολούθησιν τῶν κατακτήσεων εἰς τοὺς δύο ἐπισημοτάτους στρατηγούς αὐτοῦ, Ἐβρενὸν καὶ Λαλασσαχίν, ὧν ὁ μὲν πρῶτος, πιθανώτατα χριστιανὸς ὧν τὸ γένος, ἐκυρίευσεν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Θράκῃ τὰ Κουμουλιζινά (πρὸς δυσμὰς τοῦ Δορίσκου) καὶ τὸ Βαρδάρι (πρὸς ἀνατολὰς τῆς Βεροίας), ὁ δὲ δευτερός προελάσας μέχρι τοῦ Αἴμου κατέλαβε τὴν Φιλιππούπολιν. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Φιλιππουπόλεως ὁ Μουράτ συνωμολόγησεν εἰρήνην πρὸς τὸν Ἰωάννην Παλαιολόγον ἐπὶ τῇ βάσει ἀμοιβαίας συμμαχίας καὶ ἐπιμαχίας. Ἡ εἰρήνη αὕτη συνέφερε τόσῳ μᾶλλον εἰς τὸν Μουράτ ὅσῳ αἱ ραγδαίαι αὐτοῦ κατακτήσεις συνεκίνησαν τελευταῖον καὶ τοὺς ἄλλους χριστιανούς, ἐπὶ δὲ τῇ προτροπῇ τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Ε΄ ἀπρητίσθη συμμαχία τῶν ἡγεμόνων Οὐγγαρίας, Σερβίας, Βλαχίας καὶ Βουλγαρίας κατὰ τῶν Τούρκων, τῆς ὁποίας, ὡς μὴ ὠφελε, μόνος ὁ βασιλεὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν μετέσχεν. Ἄλλὰ καὶ ὁ συμμαχικὸς οὗτος στρατὸς κατετροπώθη τῷ 1363 ὑπὸ τοῦ Χατζῆ Ἰλβεκῆ, ὑποστρατήγου τοῦ Λαλασσαχίν. Οἱ δ' Ὀσμανίδαι, οἵτινες τότε κατέλαβον τὰς ἐν Ἀσίᾳ Πηγὰς, ἐξακολούθησαν καὶ ἐν Εὐρώπῃ τὴν θριαμβικὴν αὐτῶν πορείαν· καθυπέταξαν τὰς περὶ Ροδόπην χώρας, τὰς κατεχομένας ὑπὸ τῶν σέρβων ἡγεμονίσκων Δράγαση καὶ Μπογδάνου, καταστήσαντες αὐτοὺς φόρου ὑποτελεεῖς καὶ ὑποχρεώσαντες νὰ συστρατεύωσι μετ' αὐτῶν δι' ὄρισμένου ἀριθμοῦ ἰπέων, κατέκτησαν δὲ πλείστος πόλεις ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ ἐν τῇ ἰδίῳ Σερβίᾳ, μέχρις οὗ τῷ 1375 συνωμολογήθη εἰρήνη πρὸς τὸν δεσπότην Σερβίας Λάζαρον καὶ τὸν ἄρχοντα Βουλγαρίας Σοίσμαν. Διὰ τῆς εἰρήνης ταύτης ὁ μὲν δεσπότης Λάζαρος, ὅστις στασιάζας κατὰ τοῦ προτέρου ἡγεμονικοῦ οἴκου εἶχεν ἀναγορευθῆ τῷ 1371 βασιλεὺς τῆς Σερβίας, ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παρέχῃ εἰς τὸν Μουράτ κατ' ἔτος 1.000 ἰπέεις καὶ 1.000 λίτρας ἀργύρου, ὁ δὲ ἄρχων τῆς Βουλγαρίας Σοίσμαν ἔδωκεν αὐτῷ σύζυγον τὴν ἰδίαν θυγατέρα.